

วารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม Landscape Architecture Journal

ISSN : 2697-553x

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - ธันวาคม 2562

จัดทำโดย :

สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ร่วมจัดทำโดย :

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กำหนดออก ปีละ 1 ฉบับ (มกราคม – ธันวาคม)

สำนักงาน สมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย

เลขที่ 12 ซ.36 ถ.พระราม 9 แขวงห้วยหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 02 369 3006 โทรสาร 02 369 3007

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เลขที่ 99 หมู่ 18 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง ปทุมธานี 12121

โทรศัพท์ 02 564 3104-6 โทรสาร 02 564 3119

รายนามคณะบรรณาธิการวารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม

Landscape Architecture Journal

โดยมีวาระดำรงตำแหน่งระหว่าง มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2562

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาสาฬห์ สุวรรณฤทธิ์

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ เสงี่ยมนท์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมเชต แสงวงเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กองบรรณาธิการภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณีตา บุญคำ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฟ้า ลิขิตสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภณัฐ เดชนิริติชัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภวินท์ สิริสาสิทธิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภวัฒน์ แก้วขาว

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อลิษา สหวัชรินทร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กองบรรณาธิการภายนอก

รองศาสตราจารย์ภาวดี อังศุสิงห์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ยุทธภูมิ เผ่าจินดา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาศรี สัมพันธ์รักษ์ เพ็ชรยิ้ม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนุสมบัติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์โกวิท วาปีศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อาจารย์วรศักดิ์ เหลืองสุวรรณ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขาธุรการกองบรรณาธิการ

นางสาวสุมิตรา แก้วจันทร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

	หน้า
คำนิยม	(6)
บทบรรณาธิการ	(8)
01 การจัดทำโซนนิ่งด้วยช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการ และการใช้จัดความสามารถในการรองรับได้เพื่อการวางแผน และจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกาะล้าน	1
ปณิศา วงศ์มหาดเล็ก กิตติกา กิตติประสาร และณฤมล อินทสร	
02 โครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ในประเทศไทย: บทเรียนจากกระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม	25
ฉมาวงศ์ สุริยจันทร์	
03 กระบวนการออกแบบพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับกิจกรรมชุมชน	45
กรณีศึกษาพื้นที่บึงคำศรี อำเภอศรีราชา จังหวัดอุดรธานี	
เมทินี โคตรดี	
04 สถาปัตยกรรมปฏิสังการ และภูมิทัศน์วัฒนธรรม: ชุมชนมีสยิดบางกอกน้อย	65
วนิดา หนู่มสุว	
05 การเรียนรู้โดยการค้นพบของนักศึกษา	87
กรณีศึกษาวิชาปฏิบัติการการออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรม	
ศุภัญญา ปรัชญคุปต์	
06 ความคิดและความคาดหวังต่อภูมิทัศน์ของสถานที่ส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ	107
ในบริบทของเทศบาลเมือง: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ	
เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี	
ธนาศรี สัมพันธารักษ์ เพ็ชรยิ้ม ประภัสรา นาคะ พันธุ์อำไพ และปิยพร สุทธิกรพิทย์	
07 การถอดบทเรียนพัฒนาการการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล ในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร	125
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	
ภวินท์ สิริสาส์ และชุมเขต แสงวงเจริญ	

วารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม ฉบับนี้ ถือว่าเป็นวารสารฉบับที่ 1 ปีที่ 1 ที่กลุ่มความร่วมมือทางวิชาการของภาควิชา และสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนด้านภูมิสถาปัตยกรรมของ 7 สถาบันอันประกอบไปด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ร่วมมือกันจัดทำขึ้น

ถึงแม้ว่าจะถือเป็นวารสารฉบับแรก ที่มีการจัดทำในรูปแบบตามมาตรฐานของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อย่างครบถ้วน แต่ตามความเป็นจริงแล้ว มีกิจกรรมการประชุมทางวิชาการที่กลุ่มความร่วมมือของทั้ง 7 สถาบันได้ช่วยกันจัดอย่างต่อเนื่องกันมากกว่า 4 ปีแล้ว โดยได้มีการจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการมาอย่างสม่ำเสมอ จนเห็นพ้องกันว่าควรจะได้มีการยกระดับของรายงานให้เป็นวารสารวิชาการ และจัดทำให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน เพื่อสร้างให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการของคณาจารย์ และการพัฒนาการของศาสตร์ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติต่อไป

บทความในวารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรมฉบับนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกถึงความสนใจ และความเชี่ยวชาญของคณาจารย์จากทั้ง 7 สถาบัน แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของศาสตร์ภูมิสถาปัตยกรรมที่พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง โดยบทความในฉบับปฐมฤกษ์นี้ ประกอบไปด้วย 7 บทความ สามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ ด้านการวิเคราะห์เชิงพื้นที่เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวพื้นที่ธรรมชาติ การออกแบบพื้นที่สาธารณะสำหรับชุมชนและภูมิทัศน์วัฒนธรรมของชุมชนที่มีความเฉพาะตัว กระบวนการในการเรียนรู้ของนิสิต กระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม ภูมิทัศน์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพของคนที่มวล อันเป็นบทความที่ล้วนแต่มีความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ความสำเร็จของวารสารวิชาการฉบับนี้ นอกจากจะเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ของศาสตร์ด้านภูมิสถาปัตยกรรมให้เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้างแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจกัน และความเป็นปึกแผ่นของคณาจารย์ด้านภูมิสถาปัตยกรรมจากทั้ง 7 สถาบันเป็นอย่างดี นับเป็นนิมิตหมายที่ดี อันสื่อถึงแนวโน้มของการพัฒนาศาสตร์ทางด้านภูมิสถาปัตยกรรมในประเทศไทย ที่จะก้าวหน้าต่อไปอย่างเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไปในอนาคต

จึงใคร่ขอถือโอกาสนี้ แสดงความยินดีกับอีกขั้นหนึ่งของความก้าวหน้าของทั้ง 7 สถาบัน และขอให้บรรลุเป้าหมายตามปณิธานที่มุ่งหวัง ในการพัฒนาวิชาการ และการสนับสนุนการพัฒนาด้านวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสนา บุณโยภาส
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในฐานะนายกสมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมกับการศึกษาด้านภูมิสถาปัตยกรรมทั้ง 7 สถาบัน ในการจัดทำ *วารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม* เล่มแรกของประเทศไทยในครั้งนี้

วิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมไทย ได้ก่อร่างสร้างตัวมาเป็นเวลากว่า 40 ปี และสมาคมภูมิสถาปนิกฯ ก็ได้ก่อตั้งมาเป็นปีที่ 32 แล้ว การพัฒนาผลงานของภูมิสถาปนิกไทยแพร่หลายจนเป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เป็นข้อพิสูจน์ว่าองค์ความรู้ด้านภูมิสถาปัตยกรรมของเราได้เดินทางมาไกลพอสมควร อีกทั้งในปัจจุบัน สมาคมฯ มีบริษัทออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสมาคมฯ จำนวนกว่า 40 บริษัท ทั้งบริษัทของภูมิสถาปนิกรุ่นบุกเบิกไปจนถึงภูมิสถาปนิกรุ่นใหม่ จึงเป็นเวลาอันสมควรแล้ว ที่วงการภูมิสถาปัตยกรรมไทยจะได้มีวารสารที่รวบรวมผลงานวิจัย ผลงานวิชาการและวิชาชีพด้านภูมิสถาปัตยกรรมที่เกิดจากการพัฒนาองค์ความรู้ของภูมิสถาปนิกไทยเราเอง วารสารนี้จะเป็นสื่อในการส่งต่อองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งการนำผลงานวิจัยจากวงการวิชาการไปปรับใช้จริงในงานวิชาชีพ และในทางกลับกัน นำผลงานจริงจากการปฏิบัติวิชาชีพสะท้อนกลับสู่วงการวิชาการ ส่งผลให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้และร่วมกันนำพาวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมไทยให้ก้าวล้ำไปอีกขั้นหนึ่ง

ใน *วารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม* ฉบับแรกนี้ มีบทความวิจัยที่น่าสนใจมากมายจากบุคลากรด้านวิชาการ ซึ่งผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในอนาคตอันใกล้ วารสารฉบับนี้จะได้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิชาการที่เขียนโดยภูมิสถาปนิกวิชาชีพ จากการนำผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพของตนเองมาถอดบทเรียนและสรุปเป็นองค์ความรู้แบ่งปันสู่เพื่อนร่วมวงการ รวมไปถึงรุ่นน้องภูมิสถาปนิกที่ยังอยู่ในช่วงของการศึกษาหาประสบการณ์ ทั้งในโรงเรียนและในโลกแห่งวิชาชีพต่อไป

ขอบคุณครับ

นำชัย แสนสุภา
นายกสมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย

กองบรรณาธิการมีความยินดีและภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ดำเนินการตีพิมพ์วารสารวิชาการภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape Architecture Journal: LAJ ซึ่งเป็นวารสารวิชาการทางภูมิสถาปัตยกรรมฉบับแรกในประเทศไทยนี้ขึ้นเป็นฉบับแรก ในปี 2562 นี้ บทความทางภูมิสถาปัตยกรรม จำนวน 7 เรื่องที่บรรจุอยู่ในวารสารเล่มนี้ล้วนเต็มไปด้วยความรู้และน่าสนใจประกอบด้วย

- การจัดทำโซนนิ่งด้วยช่วงชั้นโอกาสทางนันทนาการและการใช้ขีดความสามารถในการรองรับได้เพื่อการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกาะล้าน
- โครงการสวนสัตว์แห่งใหม่ในประเทศไทย: บทเรียนจากกระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วม
- กระบวนการออกแบบพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับกิจกรรมชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ปิงคำศรี อำเภอสรีธาด จัหวัดอุดรธานี
- สถาปัตยกรรมปฏิสังขรณ์ และภูมิทัศน์วัฒนธรรม: ชุมชนมัสยิดบางกอกน้อย
- การเรียนรู้โดยการค้นพบของนักศึกษา กรณีศึกษาวิชาปฏิบัติการการออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรม
- ความคิด และความคาดหวังต่อภูมิทัศน์ของสถานที่ส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุในบริบทของเทศบาลเมือง กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี
- การถอดบทเรียนพัฒนาการการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล ในพื้นที่สาธารณะภายนอกอาคาร กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

กองบรรณาธิการวารสารขอขอบคุณทุกฝ่ายทั้งในภาคส่วนสถาบันทางวิชาการและสมาคมวิชาชีพทางภูมิสถาปัตยกรรมที่ได้ให้ความสนับสนุนให้วารสารได้ดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของบทความทุกท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จของบทความ

กองบรรณาธิการวารสาร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่านทั้งในสาขาวิชาการและการวิจัย รวมทั้งภูมิสถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพและผู้สนใจศึกษาค้นคว้าไปใช้อ้างอิงในงานวิชาการ งานวิจัย และการปฏิบัติทางภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อให้องค์ความรู้ทางภูมิสถาปัตยกรรมนี้ขยายสู่สังคมอย่างกว้างขวางต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทมน เสนานนท์

บรรณาธิการบริหาร

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์